

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 157/22

Luksemburgā, 2022. gada 20. septembrī

Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-339/20|VD un C-397/20|SR

Elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatoriem nav atļauts tirgus ļauņprātīgas izmantošanas nodarījumu – kuru starpā ir arī iekšējās informācijas ļauņprātīga izmantošana – apkarošanas nolūkos preventīvā kārtā visaptveroši un nediferencēti glabāt informāciju par datu plūsmu gadu pēc tās ierakstīšanas

Turklāt, ja valsts tiesību akti, kuros paredzēta šāda glabāšana, ir tikuši atzīti par spēkā neesošiem, dalībvalsts tiesa nav tiesīga ierobežot šīs spēkā neesamības sekas laikā.

Francijā pret VD un SR ir sākti kriminālprocesi par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem: iekšējās informācijas ļauņprātīga izmantošana, iekšējās informācijas ļauņprātīgas izmantošanas slēpšana, līdzdalība, korupcija un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana. Šie kriminālprocesi tika sākti, pamatojoties uz personas datiem, kuri izriet no VD un SR veiktajiem tālruņa zvaniem un iegūti elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanas ietvaros un kurus *Autorité des marchés financiers* (Finanšu tirgus uzraudzības iestāde, *AMF*) savas izmeklēšanas rezultātā bija iesniegusi izmeklētājtiesnesim.

VD un SR vērsās *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Francija) ar kasācijas sūdzību par diviem spriedumiem, ko bija pasludinājusī *cour d'appel de Paris* (Parīzes apelācijas tiesa, Francija), kurā viņi, atsaukdami uz Tiesas judikatūru ¹, apgalvoja, ka *AMF* neesot bijusi tiesīga vākt minētos datus, pamatojoties uz valsts tiesību normām, kuras, pirmkārt, nav saderīgas ar Savienības tiesībām, jo paredz savienojuma datu visaptverošu un nediferencētu glabāšanu, un, otrkārt, nekādi neierobežo *AMF* izmeklētāju pilnvaras pieprasīt tiem nosūtīt glabātos datus.

Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) jautā Tiesai būtībā par to, kā piemērojamās normas, kas izriet no Direktīvas par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju ² – lasot tās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") ³ gaismā – ir salāgojamas ar Tirgus ļauņprātīgas izmantošanas direktīvā ⁴ un Tirgus ļauņprātīgas izmantošanas regulā ⁵ rodamajām normām tādu valsts lēģislatīvo pasākumu

¹ Spriedums, 2016. gada 21. decembris, *Tele2 Sverige un Watson u.c.*, C-203/15 un C-698/15 (skat. arī paziņojumu presei Nr. 145/16).

² 15. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK (OV 2009, L 337, 11. lpp.).

³ Konkrēti, Hartas 7., 8. un 11. pants, kā arī 52. panta 1. punkts.

⁴ 12. panta 2. punkta a) un d) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/6/EK (2003. gada 28. janvāris) par iekšējās informācijas ļauņprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļauņprātīgu izmantošanu) (OV 2003, L 96, 16. lpp.).

⁵ 23. panta 2. punkta g) un h) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 596/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par tirgus ļauņprātīgu izmantošanu (tirgus ļauņprātīgas izmantošanas regula) un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK un Komisijas

gadījumā, kuros tirgus ļaunprātīgas izmantošanas nodarījumu – kuru starpā ir arī iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana – apkarošanas nolūkos elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatori tiek uzlikts pienākums preventīvā kārtā visaptveroši un nediferencēti glabāt informāciju par datu plūsmu gadu pēc tās ierakstīšanas. Gadījumā, ja aplūkotie valsts tiesību akti izrādītos nesaderīgi ar Savienības tiesībām, iesniedzējtiesa vaicā par iespēju provizoriski atstāt spēkā šo tiesību aktu tiesiskās sekas, lai novērstu tiesisko nedrošību un ļautu saskaņā ar šiem tiesību aktiem saglabātos datus izmantot iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas konstatēšanai un kriminālvajāšanai par to.

Šodien pasludinātajā spriedumā Tiesa, pirmām kārtām, konstatē, ka **nedz Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas direktīva, nedz Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula nevar būt juridiskais pamats vispārīgam pienākumam glabāt elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatoru rīcībā esošos datu plūsmas ierakstus tālab, lai finanšu jomā kompetentā iestāde varētu īstenot tai saskaņā ar šiem tiesību aktiem piešķirtās pilnvaras.**

Otrām kārtām, Tiesa atgādina, ka **jautājumā par datu glabāšanu un – plašāk – par personas datu apstrādi elektronisko komunikāciju jomā atsauces regulējums rodams Direktīvā par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju.** Tādējādi šī direktīva ir attiecināma arī uz elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatoru rīcībā esošajiem plūsmas datu ierakstiem, kurus finanšu jomā kompetentās iestādes Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas direktīvas un Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulas izpratnē tiem var pieprasīt. Tāpēc elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatoru rīcībā esošo ierakstu apstrādes likumīgums ir jāvērtē **to nosacījumu gaismā, kas paredzēti Direktīvā par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju, atbilstoši tam, kā šo direktīvu interpretējusi Tiesa.**

Tādējādi Tiesa nospriež, ka Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas direktīva un Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula, lasot tās kopsakarā ar Direktīvu par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju un Hartas gaismā, **neļauj tirgus ļaunprātīgas izmantošanas nodarījumu – kuru starpā ir arī iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana – apkarošanas nolūkos elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatori visaptveroši un nediferencēti glabāt informāciju par datu plūsmu gadu pēc tās ierakstīšanas.**

Trešām kārtām, Tiesa apstiprina savu judikatūras atziņu, ka gadījumā, ja dalībvalsts tiesa, pildot savu valsts tiesībās paredzēto uzdevumu, par spēkā neesošiem ir atzinusi valsts tiesību aktus – kuros elektronisko komunikāciju pakalpojumu operatori ir uzlikts pienākums visaptveroši un nediferencēti glabāt informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus –, jo šie tiesību akti ir nesaderīgi ar Direktīvu par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju, Savienības tiesībām pretrunā ir ierobežot šīs spēkā neesamības sekas.

Tomēr Tiesa atgādina, ka **atbilstoši dalībvalstu procesuālās autonomijas principam šādas glabāšanas ceļā iegūto pierādījumu pieļaujamība ir vērtējama atbilstoši valsts tiesībām ar nosacījumu, ka tiek ievēroti tostarp līdzvērtības un efektivitātes principi.** Šis nupat minētais efektivitātes princips prasa, lai valsts krimināllietu tiesa **neņemtu vērā informāciju un pierādījumus, kas pretrunā Savienības tiesībām ir iegūti, visaptveroši un nediferencēti glabājot informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus, ja datu**

subjekti nespēj efektīvi paust nostāju par šo informāciju un šiem pierādījumiem, kuri ir saistīti ar jomu, ko tiesa nepārzina, un kuri var būtiski ietekmēt faktu vērtējumu.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāizskata līdzīga problemātika.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) un [kopsavilkums](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

Palieciet ar mums!

